

העזרה מהסוגיא

גיטין פב. – פח:

פרשת ראה ה'תשפ"ג

פרק תשיעי

דף פב - פג

◆ גירושין באופן שהבעל אמר שלא תהיה מותרת לכל אדם:

- באופן שהבעל אמר לשון 'חוי':
 - לרבי אליעזר לפי התנא של המשנה - הגירושין חלים.
 - לשאר התנאים - הגירושין לא חלים.
- באופן שהבעל אמר לשון 'על מנת':
 - לתנא של המשנה - הגירושין חלים.
 - לרבי יוסי בר יהודה - לרבי אליעזר הגירושין חלים, ולחכמים הגירושין לא חלים.

◆ קידושין באופן שהבעל אמר שלא תהיה אסורה על כל אדם (בלשון 'חוי'):

- לרבי אליעזר לפי התנא של המשנה - הקידושין חלים.

הערות

א המקור של רבי אליעזר שבאופן שהבעל אמר בלשון 'חוי' הגירושין חלים: לרבי ינאי דכתיב 'ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר' ודורשים שבאופן שהבעל לא התיר את האשה אלא לאדם אחד הגירושין חלים (אמנם רבנן סוברים שכוונת הפסוק שהבעל התיר את האשה לכל איש ואיש), ולרבי יוחנן דכתיב 'ואשה גרושה מאישה' ודורשים שבאופן שהבעל אמר 'הרי את מגורשת ממני ואי את מותרת לכל אדם' אסורה לכהונה (אמנם רבנן סוברים שדין זה נאמר רק לענין איסור כהונה).

בדברי הברייתא מבואר שלפי רבי אליעזר באופן שהבעל גירש בלשון 'חוי' האשה מגורשת ומותרת להנשא לכל אדם חוץ מלאדם שנאסרה עליו, ובאופן שהאשה נשאת לאדם אחר והתגרשה ממנו, מותרת להנשא לכל אדם ואפילו לאדם שנאסרה עליו (רש"י מבאר משום שכאשר שנשאת לאחר ניתק האישות של הראשון, ותוס' מבארים שכאשר נשאת לאחר 'נתרוקנה' האישות של הראשון לשני).

ב הגמ' מבארת שלפי רבי אליעזר לפי התנא של המשנה שקידושי 'חוי' חלים, באופן שראובן קידש חוץ משמעון ולאחר מכן שמעון קידש בסתמא, חלים הקידושין של ראובן והקידושין של שמעון. אמנם באופן ששמעון חזר וקידש חוץ מראובן, הקידושין של שמעון לא חלים משום שקידושי שמעון לא אסרו

לקבלת העלון במייל B0527147396@gmail.com

• לשאר התנאים - הקידושין לא חלים.

◆ דיני 'כריתות' בגט:

- באופן שהבעל עשה תנאי שהגט יחול 'אם לא תשתי יין שלשים יום - הגט חל.
 - באופן שהבעל עשה תנאי שהגט יחול 'אם לא תשתי יין כל ימי חי' או 'כל ימי חיי פלוני' - הגט חל.
 - באופן שהבעל עשה תנאי שהגט יחול 'אם לא תשתי יין כל ימי חיך' - הגט לא חל משום שלא נחשב 'כריתות'.
- ◆ גט שהבעל התנה 'היום אי את אשתי ולמחר את אשתי' - הגט חל והאשה מותרת לעולם.

דף פד

◆ גט שהבעל התנה 'על מנת שתנשאי לפלוני' - רבנן אסרו על האשה להנשא לאותו פלוני 'שמא יאמרו נשיהם נותנים במתנה', ובאופן שנשאת לא תצא.

◆ דיני תנאי שהאשה לא יכולה לקיימו (כגון 'על מנת שתעלי לרקיע') או שיש בו איסור (כגון 'על מנת שתאכלי בשר חזיר'):

- לת"ק - התנאי חל.
- לרבי יהודה בן תימא:
- באופן שהתנה תנאי שהאשה לא יכולה לקיימו - התנאי לא חל, משום שכוונת הבעל באמירת התנאי הוא לצער את האשה.
- באופן שהתנה תנאי שיש בו איסור - לאבוי התנאי לא חל משום שכוונת הבעל באמירת התנאי לצער את האשה, לרבה התנאי חל.

◆ גירושין שהבעל אמר שלא תהיה מותרת לכל אדם (למ"ד שהגירושין לא חלים) וחזר ואמר שתהיה מותרת לכל אדם:

- באופן שהבעל חזר ואמר לפני האמירה - הגט חל.
- באופן שהבעל חזר ואמר לאחר האמירה:
- לרבי - לחזקיה מועיל, לרבי יוחנן לא מועיל.
- לרבי שמעון בן אלעזר - לא מועיל.

✽ הערות ✽

את האשה על אדם שהייתה מותרת בו.

הגמ' מוסיפה שבאופן שראובן קידש חוץ משמעון ושמעון קידש חוץ מראובן וחלו הקידושין של ראובן ושל שמעון, ולאחר מכן האשה נפלה ליבום האשה אינה יכולה להתייבם משום שהיא נחשבת 'אשת שני מתי'.

ג הגמ' מבארת שבאופן זה אסור לאשה להנשא לאדם אחר משום שמבטלת בכך את התנאי ובאופן שנשאת תצא, והאשה לא יכולה לומר שלאחר שתתגרש מהאדם אחר תחזור ותנשא לאותו פלוני, משום שהגירושין מהאדם אחר לא תלויים בה.

ד הגמ' מבארת שבאופן שהבעל התנה תנאי שיש בו איסור התנאי חל, ואין בכך חסרון של 'מתנה על מה שכתוב בתורה', משום שבשעת עשיית התנאי לא ברור שהאשה תעבור איסור ותקיים את התנאי.

ה בדברי הגמ' מבואר שהטעם של רבא שתנאי שיש בו איסור התנאי חל, משום שהאשה יכולה לעבור על האיסור ולקיים את התנאי. אמנם באופן שהתנה תנאי שיש בו איסור גם לאדם אחר (כגון שהתנה 'על מנת שתבעלי לאבא ואבך') מודה רבה שהתנאי לא חל, משום שאין ביד האשה אפשרות לקיים את התנאי ולשכנע אדם אחר לעבור איסור.

ו ראה לעיל [דף ע"א] שנחלקו התנאים באופן שהבעל 'כנסי שטר חוב זה' וחזר ואמר 'הרי זה גיטך' לאחר הנתינה: לרבי הגט חל, ולרבי שמעון בן אלעזר הגט לא חל. ובדברי הגמ' בסוגיין מבואר שחזקיה סובר שנחלקו התנאים גם באופן שהבעל אמר שלא תהיה מותרת לכל אדם (למ"ד שהגט פסול) וחזר ואמר שתהיה מותרת לכל אדם: לרבי הגט חל ולרבי שמעון בן אלעזר הגט לא חל. אמנם רבי יוחנן סובר שבאופן זה לכו"ע הגט לא חל, משום שדברי רבי נאמרו רק באופן שהבעל אמר 'כנסי שטר חוב זה' שהגט לא פוסל את האשה לכהונה ומימלא האשה לא קונה את הגט, אבל באופן שהבעל אמר שלא תהיה מותרת לכל אדם שהגט פוסל את האשה לכהונה לא מועיל אמירה 'הרי את מותרת לכל אדם' לאחר הנתינה.

דף פה

♦ גט שנכתב על דעת שהאשה לא תהיה מותרת לכל אדם:

• מדאורייתא:

○ באופן שכתבו בגט שהאשה לא תהיה מותרת לכל אדם:

- לפני התורף - הגט פסול.
- לאחר התורף - הגט כשר.

○ באופן שהבעל אמר בעל פה שהאשה לא תהיה מותרת לכל אדם:

- לרב ספרא ורבי זירא - הגט כשר, משום שהסופר כתב את הגט לפי דעתו של הבעל בשעת מסירת הגט, ובשעת מסירת הגט הבעל אמר 'הרי את מותרת לכל אדם'.
- לרבי - דינו כדין גט שכתבו בתוכו שהאשה לא תהיה מותרת לכל אדם, משום שהסופר כתב את הגט לפי דעתו של הבעל בשעה זו.

• מדרבנן:

○ באופן שכתבו בגט שהאשה לא תהיה מותרת לכל אדם:

- לשון 'חוי' לאחר התורף - הגט פסול גזירה אטו לפני התורף.
- לשון 'על מנת':

• לרב ספרא ורבי זירא:

- לפני התורף - לרבי הגט פסול גזירה אטו לשון 'חוי', לרבנן הגט כשר.
- לאחר התורף - הגט כשר.

• לרבי:

- לפני התורף - הגט פסול גזירה אטו לשון 'חוי'.
- לאחר התורף - לרבי הגט פסול גזירה אטו 'על מנת' לפני התורף, לרבנן הגט כשר.

• באופן שהבעל אמר בעל פה שהאשה לא תהיה מותרת לכל אדם:

○ לפני התורף לשון 'על מנת':

- לרב ספרא ורבי זירא - הגט כשר כיון שגם בלשון 'חוי' הגט כשר.
- לרבי - הגט פסול גזירה אטו 'חוי'.
- לאחר התורף - הגט כשר.

♦ גירושין שהבעל אמר שלא תהיה מותרת לכל אדם (למ"ד שהגירושין לא חלים) באופן ששייר אדם שהאשה אסורה בו - באופן

שהאשה אסורה בו באיסור שלא תופס קידושין (כגון איסור ערוה או עכו"ם ועבד) הגירושין חלים, ובאופן שהאשה אסורה בו באיסור שתופס קידושין (כגון חייבי לאוין) הגירושין חלים^ז.

הערות

ז רש"י מובאר שלשון 'על מנת' הכוונה בין באופן שהתנאי התקיים ובין באופן שהתנאי לא התקיים ומחקו את התנאי לאחר מכן, אמנם תוס' סוברים שלשון 'על מנת' הכוונה באופן שהתנאי לא התקיים ומחקו את התנאי לאחר מכן ולכן יש בו דמיון ללשון 'חוי' שיש שיעור בגט, אמנם באופן שהתנאי התקיים שאין דמיון ללשון 'חוי' הגט כשר בכל אופן.

ח הגמ' מבארת שבאופן שהבעל שייר קטן הגירושין לא חלים, ולמרות שהקטן לא יכול לקדש עכשיו מ"מ הקטן יכול לגרש לאחר זמן. והגמ' מסתפקת באופן שהבעל שייר אדם שעוד לא נולד, האם הגירושין חלים משום שעכשיו לא ראוי לקדש, או דלמא הגירושין לא חלים משום שלאחר זמן עתיד להוולד ולכן הוא נחשב ראוי לקדש. וכן הגמ' מסתפקת באופן שהבעל שייר את 'בעל אחותה', האם הגירושין חלים משום שעכשיו האשה אסורה בבעל באיסור כרת, או

- ◆ **גירושין שהבעל אמר שלא תהיה מותרת לכל אדם** (למ"ד שהגירושין לא חלים) **באופן שהבעל לא שייר לגמרי** (כגון שאמר 'חוץ מזנותיך' או 'חוץ מהפרת נדריך' או 'חוץ מקידושך בשטר') - ספק האם הגירושין חלים.
- ◆ **דין 'ידות' בגירושין** (כגון גט שלא כתוב בו 'ודן דיהוי ליכי מינאי ספר תירוכין ואגרת שבוקין וגט פטורין למהך להתנסבא לכל גבר דיתצביין') - לרבנן 'ידים' שאין מוכיחות הווין 'ידים', לרבי יהודה 'ידים' שאין מוכיחות לא הווין 'ידים'.
- ◆ **לשונות גירושין** - הלשון 'הרי את מותרת לכל אדם' מועיל, הלשון 'הרי את חורין' לא מועיל, הלשון 'הרי את לעצמך' מועיל.
- ◆ **לשון גט שחרור** - הלשון 'הרי את מותרת לכל אדם' - לא מועיל, הלשון 'הרי את בת חורין' מועיל, הלשון 'הרי את לעצמך' מועיל, הלשון 'אין לי עסק בך' מועיל.

דף פו

- ◆ **גט שלא כתוב בו זמן** - מדאורייתא כשר ומדרבנן פסול.
- ◆ **דין עדי חתימה בגט:**
 - האם הגט כשר:
 - לת"ק:
 - גט שלא חתמו בו עדים - פסול.
 - גט שנכתב בכתב ידו של הבעל ולא חתמו בו עדים - מדאורייתא כשר ומדרבנן פסול.
 - גט שנכתב בכתב ידו של הסופר ויש חתימה של עד אחד ('כתב סופר ועד'):
 - לרב - פסול.
 - לשמואל:
 - באופן שהסופר מובהק - הגט כשר.
 - באופן שהסופר אינו מובהק - מדאורייתא כשר ומדרבנן פסול.
 - לרבי אלעזר - גט שלא חתמו בו עדים כשר משום ש'עדי מסירה כרתי'.
 - באופן שנשאת בגיטין אלו שמדאורייתא כשרים ומדרבנן פסולים:
 - לרב - באופן שאין לה בנים תצא, ובאופן שיש לה בנים לא תצא.
 - לרבי יוחנן - בין באופן שיש לה בנים ובין באופן שאין לה בנים לא תצא.
- ◆ **דיני נתינת גט לשמה:**
 - הקדמה - הגמ' דנה בשני אנשים ששלחו שני גיטין לנשותיהן והתערבו הגיטין האם אפשר לתת את שני הגיטין לשתי הנשים ובכך שתי הנשים יתגרשו, או דלמא אין זה מועיל משום שצריך לתת את הגט לשמה ובאופן זה לא נחשב נתינה לשמה וכדלהלן.
 - לרבי מאיר - לא צריך לתת את הגט לשמה.

הערות

- ט דלמא הגירושין לא חלים משום שאם אחותה תמות תהיה מותרת בו.
- ט **תוס'** מבארים שלפי רבי יהודה שסובר 'ידים' שאין מוכיחות לא הווין 'ידים' באופן שלא כתבו בגט 'ודן דיהוי ליכי מינאי ספר תירוכין ואגרת שבוקין וגט פטורין למהך להתנסבא לכל גבר דיתצביין' הגט פסול, משום שיתכן שכוונת הבעל לא לגרש בגט אלא לגרש בדיבור והשטר ראייה בעלמא, וכן יתכן שכוונת הבעל שלא מגרש את האשה ממנו אלא מאדם אחר.
- י **רש"י** מבאר שדין זה לא נאמר לפי רבי מאיר, כיון שלפי רבי מאיר 'עדי חתימה כרתי' ולא מועיל חתימת הבעל, אמנם תוס' [ג ב] מבארים שדין זה נאמר גם לפי רבי מאיר, משום שבאופן שהגט שכתוב בכתב ידו של הבעל 'אין לך חתימה גדולה מזו'.
- תוס'** [ג ב] מבאר שהסיבה שהגט פסול מדרבנן משום שנחשב כמו גט שאין בו זמן, כיון שא"א לסמוך על הזמן שכתוב בגט באופן שאין על הגט עדים.

• לרבי אלעזר:

- לרבי ירמיה - צריך לתת את הגט לשמה.
- לאב"י - לא צריך לתת את הגט לשמה.

דף פז

◆ **גט שכתוב בו לשון גירושין עבור כמה נשים:**

- באופן שהיה כתוב לשון של גט לכל אשה בפני עצמה:
 - באופן שאין רווח בין הגיטין:
 - לת"ק:
 - באופן שהיה כתוב זמן לכל אשה - הגט האחרון כשר משום שחתימת העדים מתייחסת אליו.
 - באופן שהיה כתוב זמן אחד:
 - לרבי יוחנן - באופן שהיה כתוב בין כל גט 'ו' החיבור, כל הגיטין כשרים משום שחתימת העדים מתייחסת לכל הגיטין. ובאופן שלא היה כתוב בין כל גט 'ו' החיבור, הגט האחרון כשר משום שחתימת העדים מתייחסת אליו.
 - לריש לקיש - הגט האחרון כשר משום שחתימת העדים מתייחסת אליו.
 - לרבי יהודה בן בתירא - כל הגיטין כשרים משום שחתימת העדים מתייחסת לכל הגיטין.
 - באופן שיש רווח בין הגיטין - הגט האחרון כשר משום שחתימת העדים מתייחסת אליו.
 - באופן שהיה כתוב לשון אחד של גט לכל הנשים:
 - באופן שהיה כתוב זמן אחד ואין רווח בין הגיטין - כל הגיטין כשרים משום שחתימת העדים מתייחסת לכל הגיטין^א.
 - באופן שהיה כתוב זמן לכל אשה ואין רווח בין הגיטין - לת"ק כל הגיטין כשרים משום שחתימת העדים מתייחסת לכל הגיטין, ולרבי מאיר הגט האחרון כשר משום שהזמן מחלק את הגיטין זה מזה ומימלא חתימת העדים מתייחסת לגט האחרון.
 - באופן שהיה כתוב זמן לכל אשה והיה רווח בין הגיטין - הגט האחרון כשר משום שהזמן והרווח מחלקים את הגיטין זה מזה ומימלא חתימת העדים מתייחסת לגט האחרון.

◆ **שני גטין שכתבן זה לצד זה:**

- הקדמה - הגמ' דנה באופן שהחתימות של העדים מתחילות מתחת לגט הימני וממשיכות מתחת לגט השמאלי (כגון שכתב 'ראובן בן' מתחת לגט הימני ו'יעקב' מתחת לגט השמאלי) האם החתימות מתייחסות לגט הימני או לגט השמאלי וכדלהלן.
- באופן שחתמו שני עברים - הגט הימני כשר^ב.
- באופן שחתמו שני יונים - הגט השמאלי כשר^ג.

הערות

- יא הגמ' מבארת שבאופן שכתוב לשון אחד של גט לכל הנשים, צריך לחזור ולפרט לאחר מכן לשון של גט לכל אשה ואשה בפני עצמה, ואי אפשר לגרש בלשון אחד שכתוב עבור כל הנשים דכתיב 'לה' לשמה.
- יב הגמ' מבארת שהסיבה שהגט הימני כשר, משום שהשם של העד 'ראובן' נמצא תחת הגט הימני ומימלא החתימה מתייחסת לגט הימני.
- הגמ' דנה מדוע הגט השמאלי לא כשר מחמת המילים 'בן יעקב עד' (וכפי שמבואר להלן [בסמוך] שבאופן שעד חתם 'בן איש פלוני עד' כשר), והגמ' בתירוץ הראשון מבארת שלא כתוב 'עד' (וכפי שמבואר להלן בסמוך שבאופן שעד חתם 'בן איש פלוני פסול'), והגמ' בתירוץ השני מבארת שכתבו 'ראובן בן' תחת הגט הימני ו'יעקב עד' תחת הגט השמאלי, ומדובר באופן שידועים שיעקב לא חתם תחת הגט השמאלי ומימלא אין חתימה על הגט השמאלי.
- יג רש"י מבאר שכאשר יוני חותם 'ראובן בן יעקב' הכוונה ש'בנו של ראובן הוא יעקב' כלומר שיעקב בן ראובן חתם, וכיון שהשם של יעקב העד נמצא תחת הגט

• באופן שחתמו שני עברים ולאחריהם שני יונים:

○ לת"ק - הגט הימני כשר".

○ לזעירי - שני הגיטין כשרים.

• באופן שחתם עברי ולאחריו יוני ולאחריו עברי ולאחריו יוני:

○ לת"ק - שני הגיטין פסולים^{טז}.

○ לזעירי - שני הגיטין כשרים.

◆ דיני חתימת העדים:

• מקום חתימת העדים - מתחת לגט ולא מעל הגט או מצידי הגט^{טז}.

• לשון החתימה:

○ באופן שלא כתבו 'עד':

▪ באופן שכתבו 'איש פלוני' - פסול.

▪ באופן שכתבו 'בן איש פלוני' - פסול.

▪ באופן שכתבו 'איש פלוני בן איש פלוני' - כשר.

○ באופן שכתבו 'עד' - בין באופן שכתבו 'איש פלוני' ובין באופן שכתבו 'בן איש פלוני' ובין באופן שכתבו 'איש פלוני בן איש פלוני' - כשר.

דף פה

◆ **גט שכתבו בשני טורים והעדים חתמו בטור השני מתחת הגט** - באופן שיש חשש שחתכו חלק מהגט פסול, ובאופן שאין חשש שחתכו חלק מהגט הגט כשר^{יז}.

◆ דיני 'חניכה' המשפחה:

• באופן שכתב 'חניכה' שהמשפחה נקראת בה עכשיו - כשר.

• באופן שכתב 'חניכה' שהמשפחה נקראה בה לפני שלש דורות - לת"ק כשר, לרבי שמעון בן אלעזר פסול.

• באופן שכתב 'חניכה' שהמשפחה נקראה בה לפני עשר דורות - פסול.

הערות

השמאלי החתימה מתייחסת לגט השמאלי.

יד הגמ' מבארת שהטעם של ת"ק שהגט השמאלי פסול, משום שיש חשש שהעדים היונים חתמו ב'גונדלית' כלומר להיפך מהצורה הרגילה, ומימלא גם העדים היונים נחשבים עדים על הגט הימני ואין עדים על הגט השמאלי.

טו הגמ' מבארת שהטעם של ת"ק ששני הגיטין פסולים, משום שיש חשש שאחד מן העדים האחרונים חתם ב'גונדלית' כלומר להיפך מהצורה הרגילה, ומימלא יתכן שיש שלש עדים על הגט הימני ועד אחד על הגט השמאלי, וכן יתכן שיש שלש עדים על הגט השמאלי ועד אחד על הגט הימני.

טז בדברי המשנה מבואר שבאופן שכתבו שני גיטים על קלף אחד וסופו של זה כנגד סופו של זה והעדים חתמו באמצע, הגט שגג חתימת העדים כלפיו כשר, והגט שתחתית חתימת העדים כלפיו פסול, משום שהדרך של חתימת העדים שגג חתימת העדים כלפי הגט.

יז הגמ' מבארת שבאופן שאין ראייה שלא חתכו חלק מהגט, חוששים שהיה כתוב גט שלם בטור הראשון וגט שלם בטור השני וחתכו את סיום הגט הראשון ואת תחילת הגט השני והגט פסול, ורק באופן שאין חשש שחתכו חלק מהגט (או משום שיש רווח מתחת לגט בטור הראשון ומעל הגט בטור השני או משום שניכר על הגט שאינו חתוך) הגט כשר.

הגמ' מוסיפה שלפי הצד שמדובר באופן שיש רווח מתחת לגט בטור הראשון וכן יש רווח מעל הגט בטור השני, הגט כשר רק באופן שכתוב בסוף הטור הראשון 'הרי את' ובתחילת הטור השני 'ומותר', אבל באופן שלא כתוב כך חוששים שהבעל כתב את הטור הראשון ונמלך ואח"כ חזר וכתב את הטור השני והגט פסול (לרש"י) משום שהבעל ביטל את הגט הראשון, או משום שסוף הגט נכתב ביום אחר והגט פסול כדין גט ש'נכתב ביום ונחתם בלילה', לתוס' שתחילת הגט נכתבה עבור אדם אחר וסוף הגט נכתב עבור אדם זה) אבל לפי הצד שמדובר באופן שניכר על הגט שאינו חתוך הגט כשר בכל אופן ולא חוששים שהבעל נמלך.

◆ דיני כפיה על גט:

- באופן שכפו בית דין של ישראל:
 - באופן שכפו כדין - הגט כשרי"ח.
 - באופן שכפו שלא כדין - מדאורייתא הגט פסול ומדרבנן הגט פוסל את האשה לכהונה גזירה אטו אופן שכפו כדין.
- באופן שכפו בית דין של עכו"ם:
 - באופן שכפו כדין - מדאורייתא הגט פסול ומדרבנן הגט פוסל את האשה לכהונה גזירה אטו בית דין של ישראל"ט.
 - באופן שכפו שלא כדין - הגט פסול.

✽ הערות ✽

יח הגמ' דורשת שבית דין מומחים יכולים לכפות על גט אבל בית דין הדיוטות לא יכולים לכפות על גט, דכתיב 'לפניהם' ודורשים 'ולא לפני הדיוטות' (לרש"י משום ש'לפניהם' מתייחס לשבעים הזקנים, ולתוס' משום ש'לפניהם' מתייחס לדיונים שמוזכרים בהמשך הפרשה בלשון 'אלהים'), אמנם הגמ' מסיימת שגם בית דין הדיוטות יכולים לכפות על גט משום ש'שליחותיהו קא עבדינן', ותוס' מוסיפים שאפילו בזמן הזה שאין בית דין מומחים כלל, מ"מ בית דין הדיוטות יכולים לכפות על גט משום ש'שליחותיהו דקמאי קא עבדינן'.

בדברי הגמ' מבואר שהדין ש'שליחותיהו קא עבדינן' נאמר רק בדבר שכיח כמו 'הודאות והלוואות', ולא נאמר בדבר לא שכיח כגון 'גזילות וחבילות'. ונחלקו תירוצי התוס' בביאור הכוונה 'גזילות וחבילות': לפי התירוצ' הראשון הכוונה או גזילות או חבילות, ולפי התירוצ' השני הכוונה גזילות שבאו על ידי חבילות, אבל גזילות וחבילות דנים בבבל.

יט בדברי המשנה מבואר שבאופן שבית דין ישראל שלחו גוי לכפות את הבעל לגרש והגוי אמר לבעל 'עשה מה שישראל אומרים לך' הגט כשר משום שנחשב כפיה של בית דין ישראל ולא כפיה של עכו"ם.